

POEMA 1

PAU A LA TERRA de Conrad Ferdinand Meyer

(versió catalana de Carme Serrallonga)

Quan els pastors els ramats
deixaren, i el crit de l'àngel
els guià al portal humil
vers la Mare i el seu Fill,
també hi duia els cors celestes
a cantar amb les estrelles,
i els cels, tots, van ressonar:
“La pau, pau a la terra!”

Després que els àngels van caure,
quanta sang no ha estat vessada!
La guerra, dalt son corser
enfollit, de mort duu rastre.
Pro cada nit de Nadal
el cor dels benaurats canta
amb veu que dolçament clama:
“La pau, pau a la terra!”

I és que una creença eterna
diu que a fer el mal no ha de caure,
amb gest de vil assassí,
el feble tot temps i sempre.

Un sentiment de justícia
triomfa de crims i basardes
i un reialme bastirà
que vol la pau de la terra.

Passa a passa es va reformant,
un sagrat designi regna,
no de mort es forgen armes,
ans de justícia espases;
i una nissaga reial
florirà amb fills poderosos,
i els clars clarins cantaran:
“La pau, pau a la terra!”

POEMA 2

AQUESTS DOS JEUN ARRAN de Paul Éluard

(versió catalana de Miquel Desclot)

Aquests dos jeuen ben arran,
l'un d'un costat, l'altre de l'altre.

No hi ha cançó: no hi ha cantants.
Dormen molt bé, i que molt bé els faci!

La seva mare els vetlla, els ulls
tots plens de la dissort que guarda

preciosament, car els infants
no tenen per què ser tan grans

com els seus pares.

POEMA 3

CAP A LA PAU de Herman Hesse

(versió catalana de Feliu Formosa)

Del somni d'odi i el deliri de sang,
tot despertant, cecs i sords encara
dels llamps i l'estrèpit mortal de la guerra,
acostumats a tota crueltat,
deixen les armes
i el seu terrible ofici quotidià
els guerrers cansats.

Pau! Se sent cridar
com venint de rondalles o somnis d'infants.
Pau! I el cor no gosa
d'alegrar-se'n i no conté les llàgrimes.

Pobres homes nosaltres,
tan capaços del bé com del mal,
bèsties i déus! Com oprimeix el dolor,
avui ens reté contra terra
la vergonya!

Però esperem. I en el pit
ens alena un fervent pressentiment
dels miracles de l'amor. Germans!
Se'ns obre el retorn
a l'esperit, a l'amor,
i se'ns obre la porta
de tots els paradisos perduts.

Vulgueu! Espereu! Estimeu!
I així la terra us tornarà a pertànyer!

POEMA 4

BACH I EL SENTINELLA d'Ivor Gurney

(versió catalana de Miquel Desclot)

Vetllant la fosca, l'esperit muntava
amb el Preludi aquell tan estimat.
El tel de boira baixa s'envolava,
lluïa el cel d'octubre ja estrellat.

Quan torni a casa i toqui amb esperança
aquell Preludi, com em sentiré?
De nou un sentinella endormiscant-se,
perdut en Terra de Ningú, potser? (1917)

POEMA 5

EN MOLTS LLOCS D'AQUEST MÓN d'Agustí Bartra.

En molts llocs d'aquest món hi ha grans espais de blat madur
amb cels on les cançons tenen un joiós vol segur.

En molts llocs d'aquest món el dia cau com una poma
—que l'arbre de la nit ha madurat— de llum i aroma.

En molts llocs d'aquest món hi ha torres negres d'anys i pluja
amb campanes immòbils que escolten tota veu que puja.

En molts llocs d'aquest món l'amor triomfa amb ses corones,
i els mars alcen, tranquils, la joia blanca de ses ones.

En molts llocs d'aquest món les hores van trenant sa dansa
de tombes i bressols amb peu lleuger que mai no es cansa.

En molts llocs d'aquest món, blat, cançons, fulles i campanes,
amor, bressols i tombes... Oh cor feixuc, què més demanes?

POEMA 6

ELS MORTS SILENCIOSOS d'Archibald MacLeish

(versió catalana de Marià Manent)

També, també nosaltres, en baixar de bell nou
pels turons de la terra que és nostra, hem escoltat

ben lluny —*Ah, que ce cor a longue haleine*—
aquell corn de Roland al passadís d'Espanya:
el primer, el segon toc i el tercer, ja esllanguit,
i hem reulat oint el tercer, i de bell nou
hem pujat pel camí aspre, mentre sentíem
un so llunyà d'espases i cavalls, desastrosa
la guerra, i travessàvem a la fi el coll obscur
i a Roncesvalls trobàvem, a la plana enfosquida,
els morts damunt els morts, sobre la terra
muda els morts sense veu...

POEMA 7

HUMANITAT de Georg Trakl

(versió catalana de Feliu Formosa)

Humanitat dreçada davant goles de foc,
un ressò de timbals, foscos fronts de guerrers,
passos entre la boira sagnant; ferro negre que dringa,
desesperació, nit en tristos cervells:
aquí les ombres d'Eva, cacera i diners rojos.
Boires, irromp la llum, el Sant Sopar.
Viu en el pa i el vi un silenci dolç.
Són congregats aquells, dotze en total
De nit, adormits, criden sota les oliveres;
enfonsa Sant Tomàs la mà en la Santa Nafra.

POEMA 8

EL POETA COM A HEROI de Siegfried Sassoon

(versió catalana de Miquel Desclot)

M'heu sentit aspre, ombriu i insatisfet,
 bramant contra la Guerra, i doncs m'heu dit
per què de la dolcesa m'he retret
 i l'èxtasi he mudat per un fosc crit.

Sabeu que jo cercava el Graal sant,
 cavaller armat, amb força i serenor,
i es deia que en el meu vagit d'infant
 s'hi sentien semblances de cançó,

però ara he dit adéu a Galahad,
 i ja no sóc l'heroi de somni ardent,
que l'odi i el furor m'han sadollat
 i els amics morts són amb mi en tot moment.
Nafra a nafra, els seus torts vull atacar;
i hi ha absolució en el meu cantar. (1916)